№ 3. КИЇВ. ЛЮТИЙ 1952 р. РІК ВИДАННЯ XII ЦІНА 1 КРБ.

Перець

Мал. В. ГЛИВЕНКА

РАДЯНСЬКІЙ АРМІЇ — 34 РОКИ

— У нас, Петренко, наймирніша професія. Ми стоїмо на сторожі миру

Здоровенькі були!

Лист керуючому трестом «Лисичанськвугілля»
т. РОМЕНСЬКОМУ П. С.

Вельмишановний Петре Степановичу!

Вибачте за турботу. Відомо мені, що ви по шию завалені різними багатотрудними ділами. Знаю, що прийому можна у вас прождати цілий тиждень і все ж не діждатись. Знаю, що ваша секретарка ревно оберігає ваш спокій, а натренований шофер може першої-ліпшої хвилини зробити так, що в кабінеті вас не застанеш. І все ж я звертаюсь до вас із скаргою.

Скаржусь я, Петре Степановичу, на трест «Лисичанськвугілля», де ви служите народові на посаді керуючого. А писати цю скаргу спонукали мене інші скарги — заяви шахтарів, що пролежують у вас без розгляду по року, по два й по три...

Дуже роботящий і такий же чуйний, як ви, секретаріат тресту зареєстрував на кінець минулого року 946 скарг. Вийшло достоту, як у М. В. Гоголя: «Скаргу відзначили, записали, виставили номер, вшили, розписались, усе те за один день,— і поклали в шафу, де вона лежала, лежала рік, другий, третій...».

Є у вас, звичайно, вихід із становища. Адже можна сказати, що співробітники тресту не доповідають вам про скарги. Лишенько з цими співробітниками та й годі! Так уже оберігають вас, так уже упадають біля вас! Пилиночці з залежаної скарги не дають упасти на руки ваші. І як хитро та мудро розправляються вони з скаргами! Яка завгодно скарга у них обов'язково стає застарілою.

Проваляється вона в секретаріаті всього-навсього яких-небудь два-три роки, і, дивись, ніяких заходів уже й вживати не треба: будинок, що потребував ремонту, давно вже нічого не потребує, бо завалився; людина, що серйозно занедужала, не діждавшись вашої допомоги, махнула рукою, даруйте, на всі чекання та сподівання, принципово, на зло бюрократам, одужала і літає на лижах від будинку тресту на Дінець — навпростець аж свистить!..

А скарги (знов, як у Гоголя!) лежать та й лежать «в найкращому ладу, у шафі, що зробилася мармуровою від чорнильних плям».

Просто й мудро все це влаштовано під вашим керівництвом: час лікує всі хвороби...

Загляньте-но на часинку у відділ робітничих кадрів тресту і полюбуйтеся цифрою 421.

Це теж — число заяв шахтарів. Розглянули їх з кричущим порушенням строків. Громадянин Куліш чекав у вашій приймальні 25 днів, громадянка Дикіна — 12 днів. Громадянку Скору ви нагородили особливою увагою — чекала вона 12 місяців.

Не полінуйтесь заглянути ще й у відділ організації праці. Тут зареєстровано 224 скарги.

Чи всі їх розглянули? Звичайно, ні. Видно, це вже стиль ваш такий — не відповідати на заяви шахтарів. Де, наприклад, скарги громадян Колісниченка і Шевелєва? Де заяви гірничих майстрів шахти Ново-Дружівка?

Ох, Петре Степановичу, як це все кепсько виходить! Міністерство вугільної промисловості змушене посилати вам повторні нагадування про скарги товаришів Кубрика, Гавриленка, Кузнецова, Євсюкова, а ви або помовчуєте, або вдаєте із себе невинного: і чого вони, мовляв, до мене прискіпались?

Бюрократизм, Петре Степановичу, завжди був явищем ганебним і осоружним.

Тим паче, нетерпимий він у наш час. Не раз і не два критикували вас за бюрократичне ставлення до листів і скарг шахтарів. Пригадайте фейлетон у «Ворошиловградській правді»! Про вас, про манери ваші йшлося в ньому. Пригадайте рішення 13-ої сесії виконкому Лисичанської міської Ради. Те рішення вимагало від вас негайного розгляду заяв та скарг шахтарів. Нарешті, перечитайте знову нагадування міністерства...

Як же безжалісно треба заглушити в собі почуття відповідальності, щоб ото так ставитись до свого святого обов'язку!

Багато є в старовинному шахтарському місті Лисичанську славних новаторів, золотих рук, чудових сердець, натхненних великими творчими планами Вітчизни. Пишатись повинен був би керівник, що йому доручили таку почесну й відповідальну справу — вести шахтарів до нових перемог трудових...

А коли керівник зазнався? Коли він втратив почуття трудового споріднення? Коли він взяв собі в голову, що він — пуп землі? Що робити з таким чваньком?

Правда, треба осмикнути його, нагадати йому, ким він висунений на почесну посаду? Ось про що хотів нагадати і я вам.

Від щирого серця.

Од вашого ПЕРЦЯ.

У № 23 (за минулий рік) ПЕРЕЦЬ опублікував фейлетон під заголовком «Здоровенькі були!». Наказом міністра охорони здоров'я України тов. Медведя, за незаконне звільнення з роботи лікаря Богачова, бездушне ставлення до нього, невиконання рішень суду та розпоряджень міністерства — завідувача Сквирського (на Київщині) районного відділу охорони здоров'я т. Ткачука знято з посади. Завідувачеві Київського обласного відділу охорони здоров'я т. Іванову вказано на те, що він не вжив належних заходів для вчасного виконання розпорядження міністерства.

Лікаря Богачова П. С. на роботі поновлено.

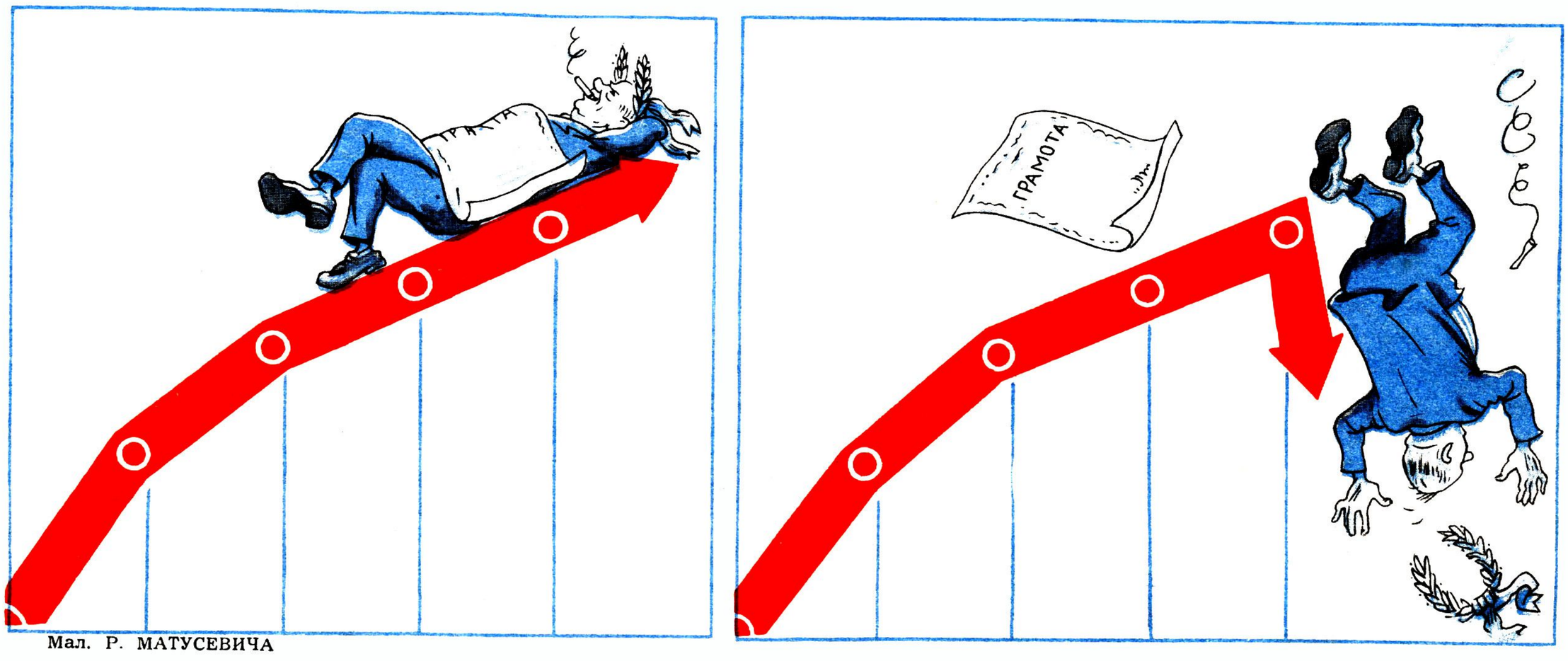

Мал. Р. МАТУСЕВИЧА

Фінал зазнайства.

В. ОЛЕКСАНДРОВ

Л И С Т

Рядовому Лісовому
Принесли листа.
Для солдата ж лист із дому —
Штука не проста!

В серці радістю війнуло,
Аж забило дух.
— Дочекався? Не забула? —
Посміхнувся друг.

Лісовий собі поважно
Біля столу сів
І заглибився уважно
В плетиво рядків.

«Вибачай, що не писала —
Клопоти... діла...
Часу мала дуже мало —
У Москві була.

За досягнення рекордні
(Як і всі, росту!)
Маю орден на сьогодні
Й Зірку Золоту.
Із листом цим посилаю
Свій портрет новий»...

Розкладає й знов складає
Пошту Лісовий,
Проти світла розглядає:
— Неприємний жарт!
Де портрет? Ніде немає
І шукать не варт...

Раптом дивиться на марку:
Золоті жнива.
Йдуть комбайни. І Одарка
В колі, як жива!

Рядовому Лісовому
Принесли листа.
Для солдата лист із дому —
Штука не проста!

м. Кіровоград.

НА КОЛГОСПНИХ ЗБОРАХ

Мал. В. СЛИЩЕНКА

— Не думав, що так затягнуться вибори правління...
— Що ж... вибір великий!

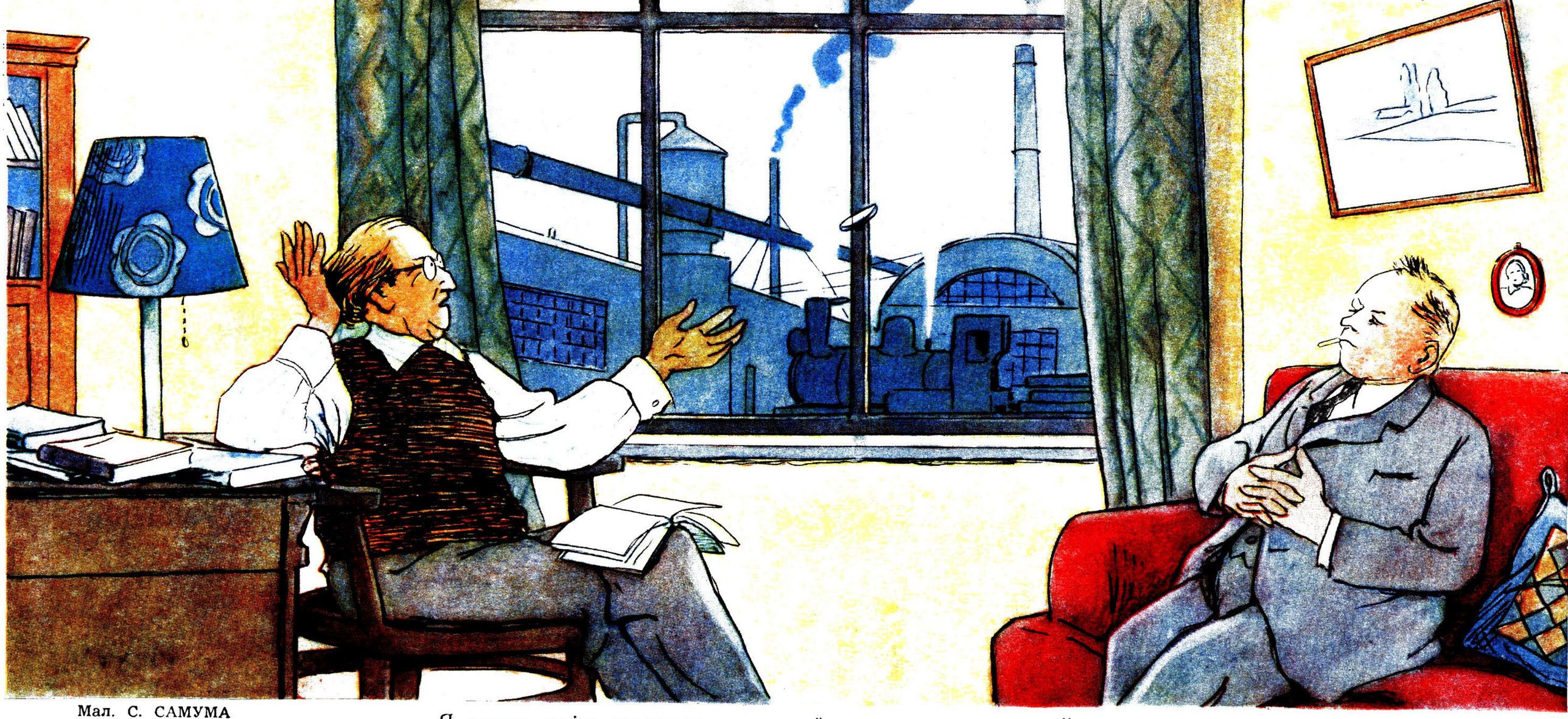

Мал. С. САМУМА

— Я давно мрію написати ве-ли-кий роман з життя робітничого класу.
— Що ж заважає?
— Умови. Через дорогу — завод. Удень і вночі шум, гудки, гуркіт...

ПОЛІТИЧНІ ЕПІГРАМИ

ДВА ЧОБОТИ — ПАРА

На сесії ООН місця, зайняті делегатами США Менсфілдом і Ворісом — авторами закону про асигнування 100 мільйонів доларів на підривну діяльність в СРСР і країнах народної демократії, під час виступу А. Я. Вишинського перетворилися на лаву підсудних.

Менсфілд і Воріс — неначе близнята,
Вкупі вони — делегати ООН,
Вкупі вони висували в палаті
І вихваляли ганебний закон.

Воріса викрив Вишинський нещадно,
В Воріса в п'яти шугнула душа,
Тому незграбно і так безпорадно
Менсфілд «рятує» позиції США.

Даром з трибуни він птахом щебече,
Всує про «цілі гуманні» кричить:
Що доведе він і що заперечить,
Коли на Ворісу
Шапка горить?

ПАН ЛЛОЙД І КОРОВА

Виступаючи в ООН, англійський делегат Ллойд навів нікому не відоме, нібито російське прислів'я: «Корова чим більше реве, тим менше дає молока». Висміявши виступ Ллойда, т. Вишинський сказав про виступ американського делегата Менсфілда широко відомим прислів'ям: «Не реве і не телиться».

Ллойд, щоб пишнішою вийшла промова,
На асамблеї, як бовдур з кутка,
Бовкнув: «Чим більше реве корова,
Тим менше дає вона молока».

Якби не гуляв в його черепі вітер,
Він не почув би, звичайно, того,
Що «не реве і не телиться» містер
Менсфілд — по брехнях колега його.

Висновок: всяк, хто верзе не до діла,
Той під удари підставить свій лоб.
Дійсно, чия б корівчина ревіла,
Ллойдовій краще мовчати було б!

І. ЗОЛОТАРЕВСЬКИЙ.
Переклад з російської.

КАРИКАТУРИ З НАТУРИ

„СИДІР 1-ий“

Пархомчук — не просто начальник 3-ої дистанції сигналізації й зв'язку Львівської залізниці, а своєрідний князьок. Так-так, князьок — Сидір 1-й Дистанційний.

Все державне і громадське, що є на дільниці, існує тут не для держави, а для його величності Сидора 1-го Пархомчука. Є на дистанції вугілля — везіть його в палац Пархомчука; є дрова — давай сюди і дрова; будівельний матеріал — роби із нього персональну лазню Пархомчукові. Сидір 1-ий хоче купатися. Є дріт — плети із того дроту сітку, якою його величність відгородить свої володіння — город, садок, хліви — від сусідів. Треба йому ремонтувати свої палати чи флігелі близьких до нього підлабузників — будь ласка, ремонтуйте з коштів держави, за рахунок сум, асигнованих на ремонт будинку робітників дистанції. Потрібна для цих робіт робоча сила — до послуг Сидора 1-го робітники дистанції! І коваль, і теслярі, і штукатури, і навіть конструктор, якому дано відповідальне завдання — сконструювати верстат для плетіння сітки, якою Пархомчук обгородив би свої кордони. Цілий місяць конструювали верстат; мабуть, не менше плели й сітку, і все це за рахунок держави. Навіть корито (Сидору 1-му потрібний і такий посуд!) і те Пархомчукові зробив дистанційний тесляр.

Працівники дистанції протестують, але даремно, Сидір 1-ий не визнає ніяких обмежень своєї влади. А з тими, хто протестує, він розправляється круто, «по-князівському».

Інженера Гетьмана саме за опір Пархомчук перевів... у механіки; і той змушений був тікати геть з дистанції; старшого механіка, старого комуніста Візгіна звільнив з роботи. Те ж саме зробив і з механіком Романенком.

Пархомчук «присікає» в корені всяку виробничу ініціативу, убиває все нове, передове. Раціоналізаторська пропозиція? — ану, лише посмій! Телеграфісти Львівської дистанції, щоб уникнути зайвого переприйому, запропонували ввести трансляцію між проміжними станціями. Це значно полегшило б і прискорило роботу телеграфу.

— А що робитимуть телеграфісти? Будуть спати? Заборонити!

Натомість Пархомчук дав телеграфістам свою «раціоналізацію». Він запровадив графік роботи, за яким телеграфісти змушені працювати по місяцю без вихідних, а потім використовувати всі вихідні дні підряд. Що Пархомчуку до кодексу законів про працю! Тут закон — його воля.

Не визнає Пархомчук і критики. Коли хто насмілиться говорити про нього на зборах, він люто огризається:

— Багато знаєш, прикуси язика!

Єй-ей, карикатура з натури!

Юрій МОКРІЄВ.

НЕЗВИЧАЙНІ ПРИГОДИ

ЧУДО. У м. Вчорайшому, Житомирської області, на одній з двох газетних вітрин появився вчорашній номер газети. Цілий день мешканці райцентра очам своїм не вірили. На другу вітрину чудо не поширилось: там і досі висить газета за 26 червня 1951 року.

ПРОВАЛИВСЯ НА МОСТУ голова селищної Ради шахти ім. Енгельса (Краснодонського району, Ворошиловградської області). Нещасний випадок стався в наслідок необережності: проходячи мостом, що веде до селища Краснодон, потерпілий подумав: «Провалитися мені на цьому місці, якщо міст потребує ремонту!»

ПРИМЕРЗ до стільця голова Голубівської сільської Ради (Перещепинський район на Дніпропетровщині) т. Сологуб І. Л., посидівши 5 хвилин у холодному приміщенні бібліотеки.

ВИПИВ ВІДРО ВОДИ завідуючий Мізоцьким (на Ровенщині) райкомунгоспом Олексій Петрович Шолупенко на зборах і нарадах минулого року, на яких він обіцяв негайно відбудувати баню. Всі його обіцянки повисли в повітрі.

ЗАКИДАЛИ КАШКЕТАМИ свої торговельні точки голова Нехворощанської райспоживспілки (Полтавщина) т. Вільховий та завідуючий торгвідділом т. Гуня. Обидва вони авторитетно заявляють, що в червні всі точки закидають шапками.

Л. Глібов

Минає 125 років з дня народження видатного українського байкаря Леоніда Івановича Глібова. Не в'яне глибоконародна краса його байок, не притуплюється гострота його сатири. Звертаючись до читачів, Леонід Глібов писав:

Здається, байка просто бреше,
А справді — ясну правду чеше,
Нікого в світі не мине...
Читайте, згадуйте мене!

З вдячністю і любов'ю читаємо ми його твори, часто згадуємо ім'я байкаря, бо гостре, дотепне його слово допомагає нам у боротьбі з пережитками старого світу, у боротьбі з ворогами.

СКАЗАНО—ЯК ЗАВ'ЯЗАНО!

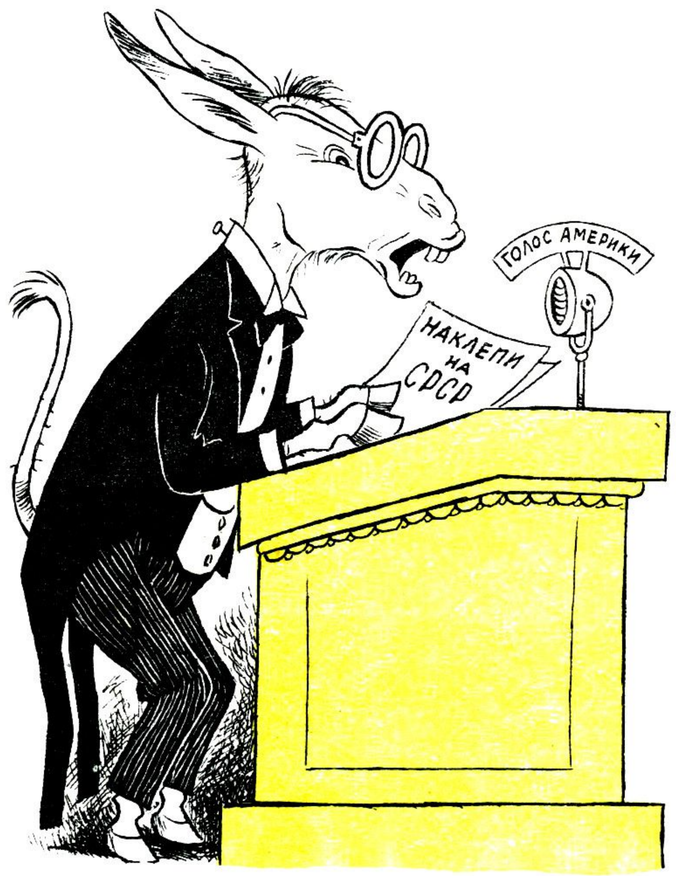

Нехай не забувають люди,
Що дурень всюди дурнем буде.
(«Цяцькований Осел»).

...Не на свій, як кажуть, коровай
Очей не поривай.
(«На току»).

Сказать би дурням тим,
Що як капшук у них прорветься,—
Розійдеться їх слава, як той дим,
І панство пишнеє минеться!
(«Торбина»).

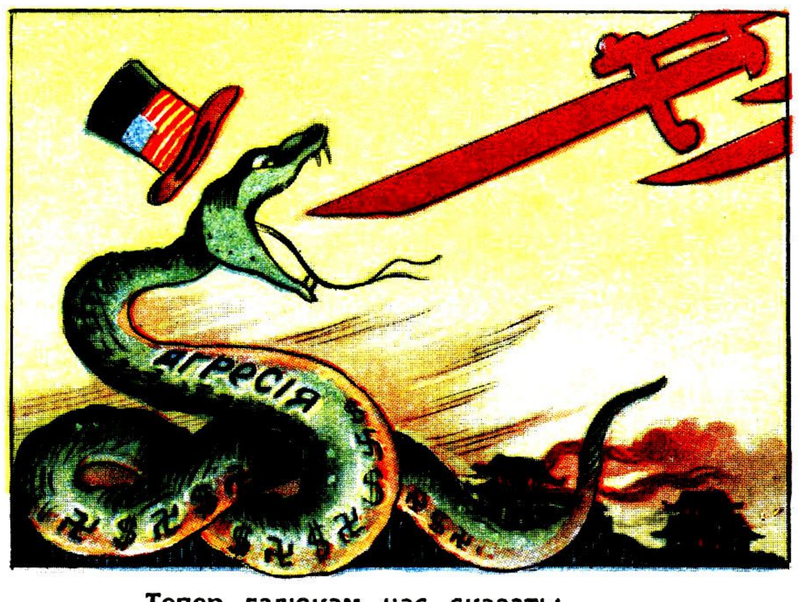

Тепер гадюкам час сказать:
Минулися вже тії роки,
Що розпирали боки...
(«Гадюка і Ягня»).

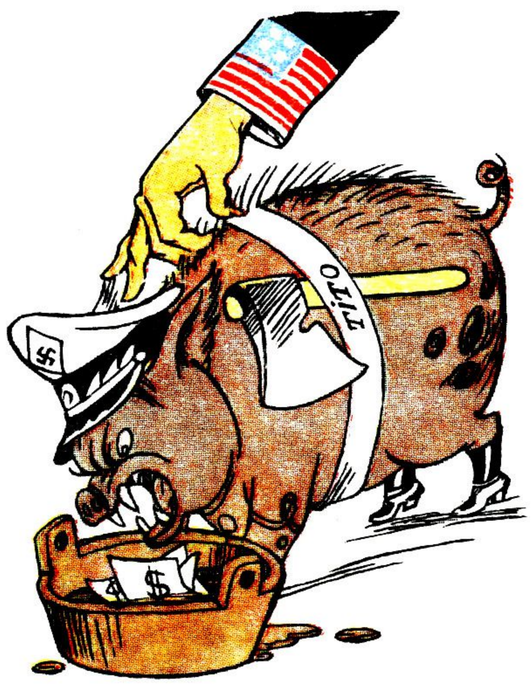

Еге, не гріх таку прояву
Свинею величать?
(«Свиня»).

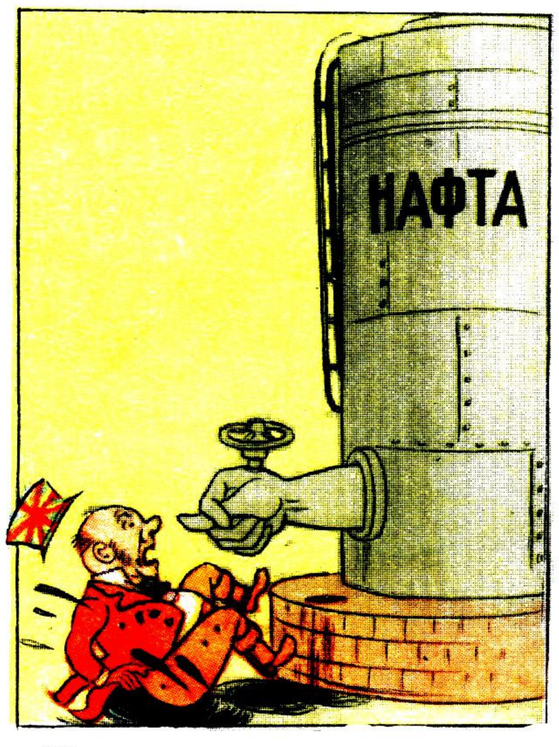

Що з того, що пахтить,
коли у пику коле?
(«Трандафиль і Свиня»).

РЕТЕЛЬНІСТЬ САТЕЛІТІВ

Мал. О. КОЗЮРЕНКА

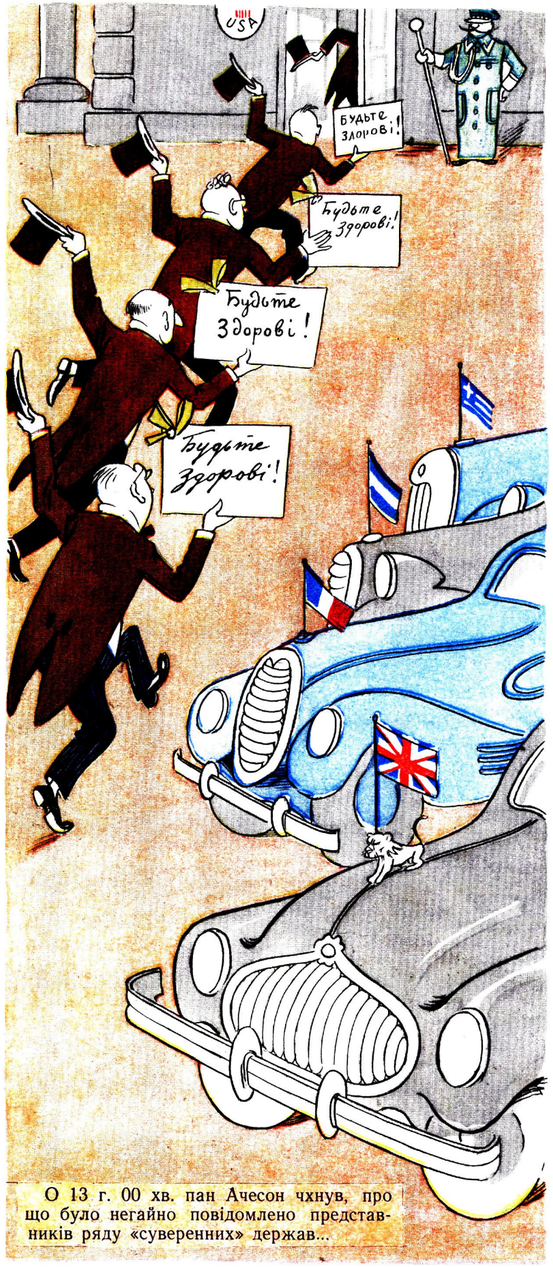

О 13 г. 00 хв. пан Ачесон чхнув, про що було негайно повідомлено представників ряду «суверенних» держав...

РОЗВАЖАЮТЬСЯ

Ось одна ілюстрація до «американського образу життя». У місті Санфловер (штат Міссісіпі) поліція заарештувала 27 негрів. Їх обвинувачували у викраденні 17-річного білого юнака. Після нечуваних тортур частина заарештованих призналася в убивстві юнака. Але згодом «вбитого» виявили в місті Сан Луїс. Він жив там на гроші, які виграв у парі, що в зв'язку з його зникненням заарештують 27 негрів, прізвища яких він назве.

Так розважаються американські расисти.

Мал. БЕ-ША

Вечір спогадів в американському військовому відомстві з нагоди роковин Радянської Армії.

ШУМ ЗА СЦЕНОЮ

Не можна вважати завидним становище людини, яка боїться показати своє лице тому, що воно викликає огиду в присутніх. У таке становище потрапили американські імперіалісти. Виступаючи перед світовою громадськістю, політичні діячі США змушені вдаватись до гриму й одягати маски.

Для шостої сесії Генеральної Асамблеї ООН вони підготували цілий спектакль в стилі театрів-кабаре Бродвею під назвою «Уолл-стріт — ангел миру». Для огрядного «ангела», що розпасся на людській крові, знайшлися навіть крильця, правда, паперові — проект «резолюції трьох». Ачесон приїхав на гастролі в Париж, щоб якнайзворушливіше продекламувати цю резолюцію, наділену туманно-пишним заголовком: «Регулювання, обмеження і збалансоване скорочення всіх збройних сил і всіх озброєнь». Рекламуючи з трибуни Асамблеї «мирну політику» США, він з театральним пафосом твердив, нібито пропозиції «резолюції трьох» могли б стати поворотним пунктом в історії.

З перших же актів прем'єри стало, однак, очевидним, що провал неминучий. Коли прозвучали яскраві, переконливі промови А. Я. Вишинського,— зблідли штучні театральні фарби, до яких вдалися постановники. Після промови глави радянської делегації, здавалось, сама американська дійсність, так глибоко проаналізована ним, розвінчала кожну фальшиву фразу Ачесона і його підголосків. Лицедіям фатально заважав «шум за сценою». У найпатетичніші хвилини, коли артисти думали, що ось-ось витанцюється роль миротворців, із Сполучених Штатів лунав брязкіт зброї, гвалт мракобісів, оракулів війни, дзеньків доларів, нажитих на війні в Кореї. Ачесон декламував про «роботу для миру», якій нібито віддає всі сили Білий дім. А з-за сцени долітав сердитий голос економічного диктатора США Чарльза Вільсона.

— Якщо війна не почнеться,— погрожував він на засіданні однієї з комісій сенату,— і якщо доведеться скоротити виробництво, то я не хотів би бути присутнім при цьому!

Ачесон, звичайно, менш за все збирався «балансувати» озброєння, як це було обіцяно в резолюції трьох. Але дещо балансувати йому довелось. І до того ж з великими труднощами. Справді-бо, хіба легко збалансувати мирні реляції і американську політику агресії!

Відчувши, що його позиція хистка, Ачесон перейшов від гучних слів до обережних застережень. Це вже нагадувало не стільки виступ оратора, скільки незграбні піруети на слабко натягненій дротині. Ачесон застерігав, що про скорочення озброєнь не може бути й мови, доки в Кореї іде війна.

Важко було зберегти рівновагу, а тут знову відверті і нахабні голоси виривались з-за куліс на сцену. Густі і хрипучі генеральські баси гриміли в Кореї. Начальник сухопутних військ США генерал Коллінс, що закінчував свою інспекторську поїздку, без всяких церемоній заявив, що, незважаючи ні на які переговори про перемир'я, американська армія готується провести зимову кампанію. А голова групи штабів генерал Омар Бредлі вручив штабові Ріджуея план цієї кампанії і особисто проінструктував штабних офіцерів.

Ачесон почав декламувати щось туманне і безформне, коли зайшла мова про перепис озброєнь. Він докладно розповів про те, як цей перепис розгорнеться «за стадіями». «Спочатку,— сказав він,— буде повідомлено найменш важливу інформацію, а згодом ми перейдемо до більш відчутних областей»...

І ось ця тонка гра була безнадійно зіпсована! Зразу ж почулись розв'язні крики американських газет. Голосніше за всіх лементував орган правляючої в США демократичної партії — «Нью-Йорк таймс».

«Нема реальної загрози,— писала газета,— що від США зажадають розкриття розмірів запасів атомних бомб».

Побачивши, що тепер однаково вже нічого втрачати, додали жару «Вашінгтон-пост» і «Нью-Йорк геральд трібюн». Вони розкривали секрет держдепартаменту і писали, що всі мирні пропозиції держдепартаменту були тільки пропагандистським трюком.

Що й казати, не весело почався для американських дипломатів 1952 рік! У Парижі вони розігрували роль поборників миру. Вийшло гидко. Артистів освистали. У Римі американські дипломати відверто виступали за війну. Але й римські гастролі закінчились невдачею. Сателіти з кожним днем все гірше й гірше коряться хазяїнові. Вони осмілюються бурчати, сперечатись, торгуватись.

Слухаючи промови А. Я. Вишинського, який з блискучою гостротою і разючою силою розвінчав лицемірство авторів «резолюції трьох», сміялись навіть делегати з маршаллізованих країн. Навіть лакеї Уолл-стріту, які покірно проголосували за цю резолюцію, крадькома хіхікали, ховаючись за спинами.

Коли дипломатія долара терпить моральну поразку,— з цим не здоровиш її творців. Але коли лакеї сміються над хазяїном,— це вже зовсім погана ознака!

Ю. ЧАПЛИГІН.

ШЛЯХ ШПИГУНА

Мал. В. ГРИГОР'ЄВА.

ДРУКОВАНА ОТРУТА

Щороку американські видавництва, що спеціалізувалися на випуску кримінальної літератури для молоді, виливають на юних американців брудний потік романів та повістей тиражем у 200 мільйонів примірників. Герої цих книжок — різні гангстери, наркомани, садисти тощо.

У наслідок такої «виховної» роботи, у США щороку заарештовують 2 мільйони хлопців і дівчат до 18 років по обвинуваченню у грабунках та вбивствах. Майже всі вони заявляють на допитах, що наслідують героїв кримінальних романів та кінофільмів.

перець № 3

Мал. В. ГРИГОР'ЄВА

— Вовчики, братіки, їй-богу, я вам не ворог!
— Чим доведеш свою лояльність?
— Ось документ! Я голова районної ради мисливців...

Юліус ФУЧІК

РОЗПОВІДЬ ПОЛКОВНИКА БОБУЛОВА

ПРО ЗАТЕМНЕННЯ МІСЯЦЯ

Національний герой чехословацького народу Юліус Фучік є автором книжки «У любимій країні», в якій зібрані нариси та оповідання про Радянський Союз. Одно з цих оповідань — «Розповідь полковника Бобулова про затемнення місяця» — друкуємо нижче в скороченому вигляді.

О РЕВОЛЮЦІЇ я був помічником коваля, а після революції навчався на фронтах громадянської війни. Де там уже мені було мріяти в той час про зірки! А тепер я знаю, що зірка Бетельгейзе в тридцять мільйонів разів більша за сонце і що ми бачимо навіть ті зірки, які згинули тисячу років тому. Не міг я тоді всього цього враз збагнути. Астрономічний журнал лежав біля мене місяцями... а книг не було.

Так я став астрономом, і коли нічого було читати, я читав по зорях...

Це було 1924 року. Восени до мене пробрався зв'язковий з наказом підготуватися до зими і збудувати кілька кілометрів телеграфу, щоб підключитися до головної лінії.

Надвечір сімнадцятого жовтня я зібрав усіх чоловіків з усієї округи. Вони приїхали на конях, на ішаках, прийшли пішки. Прибули, як я це і передбачав, всі до одного мулли району.

Давно вже наші прикордонники не працювали так, як того дня.

Ми витягли останній мішок рису, порізали останніх баранів. Плов був гострий на смак і жирний, яким він і має бути.

Підбгавши ноги, за звичаєм, посідали ми — наш гарнізон і п'ятсот місцевих жителів. Був чудовий ясний вечір, свіжий, але не холодний. Я сміявся в душі з аллаха, який співробітничав з безвірниками. Саме такий вечір мені був потрібний.

Я перший узяв жменю плову і перший почав їсти. Я був певний, що гості не відмовляться від плову, але знав, що вони поставляться недовірливо до моєї гостинності. Це було цілком природно. Тим-то я й подав приклад.

Під час вечері я розповів їм, що нам потрібно. Розповів коротко й ясно, сам дивуючись, як усе складно вийшло. Та яке ж несподіване враження справила моя промова!..

Запала тиша. Всі перестали їсти. Відтоді я ненавиджу тишу, коли буваю серед людей. Я хотів би в ту мить опинитися десь за тисячу кілометрів, в Оренбурзі, в кузні, де коваль щосили гупає молотом по розжареному залізу, або на Гіссарському хребті, де лунко строчить кулемет. Тільки, щоб не ця моторошна тиша...

Та далі все пішло так, як я передбачав. Озвався один, потім другий, потім одразу десятеро. Відмовилися від усього. Зерна, мовляв, мало, дерева в долині немає, стежки на хребті вже занесено снігом.

— Ні!...— це голосніше за всіх вигукнув хтось із оточення мулли. Цього я й чекав.

Нарешті, це «ні» було сказано.

Сказав його старик з білою бородою, який ів разом зо мною з однієї миски.

— Пеленою сорочки,— сказав він,— пеленою сорочки сонця не затулиш. Мудрець бачить правду очима, дурень спиною. Чим ви відрізняєтесь од тих, що порядкували тут перед вами? Хочете взяти нас хлібом, а потім голову геть. Скажи, начальнику, що нам загрожує, якщо не матимеш того, чого просиш?

Я не витримав.

— Хто сказав тобі, батьку, що ми загрожуємо? Хто сказав тобі, що ми такі ж, як оті, що були тут до нас? Твоя біла борода свідчить про мудрість. Навіщо ж ти слухаєш голобородого молокососа? Навіщо ти дивишся на все не своїми, а його очима?

Я трохи переборщив. У шептуна була широка борода, але він був молодший за старика. Докоряти його молодістю значило образити його. Але це була своєрідна форма атаки, яку я почав проти муллів. Я говорив про потреби Дарваза, про нашу боротьбу і працю, про владу беків і муллів. Порівнював минуле з сучасним. Як і скрізь, в Кала-і-Хумбі багато що змінилося. Появився перший клуб, виборні особи — аксакали — вільно проводили свої наради, прийшов перший учитель, почалося інше життя, вільне, краще, ніж раніше.

— Ми,— закінчив я,— ми — більшовики, кращі і мудріші за ваших муллів.

І знову запала тиша.

Тепер я її розумів. До присутніх дійшли і жарт і образа. Я подивився на годинника. Він показував дев'ять годин тридцять сім хвилин. Надходив час. Намагаючись бути спокійним, я спитав:

— А чи знають ваші мулли, що сьогодні вночі місяць зникне з неба?..

П'ятсот мужів Дарваза захвилювалися, як ріка, в яку жбурнули камінь. Мої слова, повторені шепотом, досягли до найдальших кутків подвір'я і повернулися до мене прибоєм. П'ятсот голів гнівно обернулися до мене. Дехто підвівся, щоб піти геть, інші почали наближатися до мене.

— Брешеш!

Це сказав мулла, якого я назвав голобородим молокососом.

Я засміявся.

— За дванадцять хвилин буде затемнення місяця. Ти навіть цього не знаєш. Як же ти ведеш тоді жителів Дарваза шляхом праведним?!

— Брешеш! — повторив мулла. У відповідь йому я почав голосно лічити хвилини.

— Ще одинадцять... ще десять... ще п'ять...

Усі підвелися. Вони дивилися на муллу, намагаючись прочитати правду на його обличчі й на обличчях його друзів.

Дев'ять годин п'ятдесят шість хвилин. Час!

Я був певний у своєму місяці. Я вже споглядав його затемнення в очах мужів Дарваза. В них був гнів і трохи цікавості. Але цікавість почала брати гору і гнів минувся безслідно. І не чекав такого спокою і здивовано подивився на місяць.

Він весело плив небосхилом, великий, яскравий, світлий місяць. Мені здавалося, що він хитро посміхається.

Я заблагав по подвір'ю. Звідусіль мене зустрічали єхидні посмішки. Навіть мої хлопці ледве стримувалися, щоб не вибухнути реготом.

— Ну? — гнівно спитав мулла.

І п'ятсот дарвазців засміялись радісним, переможним сміхом. Цей сміх чув увесь Кала-і-Хумб. На мене впала вся гіркота поразки. Ображене самолюбство прогнало мене з двору. Я вдягів у свою кімнату. У гніві подер на шматки проклятий астрономічний журнал. Адже там було написано:

Затемнення місяця.
Сімнадцятого жовтня.
О дев'ятій годині п'ятдесят шість хвилин.
Я подивився на календар.
Так, правильно, рік тисяча дев'ятсот двадцять четвертий.

Я був у розпачі. Так он воно що за штука — астрономія! Шарлатанство, а не наука. І хто б міг подумати! Невже може існувати якась бетельгейзе в тридцять мільйонів разів більша за сонце? Хіба ми можемо бачити зірки, які вже не існують? Де ті люди, які все це знайшли і обчислили? Ще напевно десь збереглися буржуазні хвальки, які примушують нас вірити нісенітницям.

Але на обкладинці журналу було надруковано: Академія наук Союзу Радянських Соціалістичних республік. Розумієте? Радянська Академія. Хіба можливо, щоб радянська Академія брехала. Але чому ж тоді місяць... чому він не підкоряється астрономічним журналам нашої Академії?

А може годинник? Мабуть, винен мій годинник. Йде неправильно, просто невірно йде, а затемнення місяця буде... та ні, минуло вже півгодини...

...А все ж винний був годинник. Власне, не годинник, а я сам.

Коли я все зрозумів, то вибіг на подвір'я так швидко, як і втік звідти.

— Друзі,— закричав я,— я помилився на три години...

Мене зустріли сміхом, який аж ніяк не був схожий на дружній. Я втратив авторитет і став для них просто розвагою.

Я намагався довести свою помилку:

— ...Три години... це різниця між нашим і московським часом. Я забув про це... Тепер я це виправлю. Затемнення місяця буде о дванадцятій годині п'ятдесят шість хвилин...

Вони слухали мене для того, щоб посміятися. Були впевнені в моїй невдачі. Були впевнені, що моє пророцтво не здійсниться, що я перемножений. Але з моєю пропозицією зачекати ще три години погодились.

Тільки обережні і хитрі мулли поставили перед кишлаком свою охорону, вбачаючи в цьому якусь пастку.

Та я не готував їм ніякої пастки, я готував їм значно більше — затемнення місяця.

Місяць задивав своїм світлим веселі групи людей, що сиділи навколо вогнищ. Дзвеніли дутари, протяжлива пісня горян пливла над долиною... Був чудовий вечір... Після півночі почали затихати дутари і пісні, голови дарвазьких мужів стали частіше повертатися до місяця. Мій голос було чути далеко серед тиші, коли я рахував: — Ще дві хвилини...

Астрономічний журнал мав цілковиту рацію.

Забувши рахувати, я дивився, роззявивши рота, як невидимий ідок укусив місячний калач, як він ковтав його рівномірно й ненаситно.

Подвір'я моментально перетворилося у майстерню скульптора. В ній було п'ять сотень вирізьблених статуй. Статуї по одній оживали, повертались до мене...

— Диявол! — гнівно вигукнув бородатий мулла.— Чаклун! Віддай нам місяця!

Так почався мій тріумф — затемненням місяця і покоренням мулли.

Я почав довгу розповідь про всесвіт. Оголосив про кінець затемнення. Говорив про місяць, наче прожив на ньому половину свого життя. Говорив про планети і літочислення. І досі підозріваю, що плутав трильйони з мільйонами... Я вивчив майже напам'ять цей номер астрономічного журналу і повторював його зміст не заради хвастощів, а щоб повідати, як багато знають люди.

А коли всесвіт став малим для моїх знань, я повернувся на землю. Розповідав про неї майже все, що знав: про безкрай степи, про заводи, про моря і пароплави, які плавають по них, про винаходи, про які колись читав, про автомобілі, про літаки.

Я поклав до ніг мужів Дарваза всю славу світу, як її уявляв собі я, оренбурзький коваль, командир невеликого загону червоноармійців, гарнізону в Кала-і-Хумбі.

Мене слухали з такою увагою і пошаною, як слухають хороших друзів.

...Телеграфну лінію було споруджено до першого снігу.

Переклад з чеської.

Виставка ШИРШЕТРЕБА

КРАСОТА, ЩО КУПИ НЕ ДЕРЖИТЬСЯ

Канцелярський прес виробництва промартілі імені Першого травня (Дрогобицька область) складається з трьох першосортних частин: красивої верхньої кришки із штучного мармуру, нижньої дерев'яної площинки та металевого шурупа з мармуровою головкою.

Але купи ця красота не держиться. При першій же зарядці промокальним папером в грабовій площинці стирається різьба, й прес розпадається на свої першосортні компоненти. Тепер користуватися ним можна, тільки зв'язавши його доброю мотузкою або стрічкою з бантиком. Без такого кріплення це, як кажуть у дрогобицьких установах, нарізно — красота, а вкупі — брак.

ПЕРЕД ВЖИВАННЯМ... ВИКИНУТИ

Ліки перед вживанням збовтують. А емалеві фарби Житомирського райпромкомбінату (директор т. Каутський) перемішують. «Перед вживанням,— написано на фабричній етикетці, — перемішати до одержання однорідної маси».

Перемішувати фарбу доводиться довго. Потім треба збовтувати її. Потім знову перемішувати. Після цього виходить однорідний... брак. Риденьку кашку брунькуватого кольору, збовтану в банці, перед вживанням можна тільки викинути.

Сьогодні ми вам покажемо картину, в якій без пояснень ви нічого не второпаєте. Пояснюємо: плями туманні, які ви бачите на екрані, — не просто плями, а репродукція з картини художника С. Шишка «Вид на Поділ». Ні художник, ні телевізійний центр у даному випадку ні при чому. Репродукція перед вами, так би мовити, у своєму істинному вигляді.

Можете очі мружити, можете широко розплющувати — так чи інак ви побачите одне, а саме: хорошу продукцію перенівечила репродукція.

І не пригадуйте, будь ласка, ніяких поговірок народних при розгляданні. Жодна з них до цього «виду» не пасує. Не можна, приміром, сказати: «Глянь на вид, та й кажи, що Свирид», бо випускає такі «види» не Свирид, а Харківська книжкова фабрика ім. Фрунзе.

Гріх повторяти й поговірку, що запевняє: «Поганому виду нема стиду». Є стид, та ще й великий! І в першу чергу видавництву «Мистецтво» (директор т. Донський), яке видало таких «видів» 80 тисяч примірників.

І остання довідка: на звороті листівки, як і слід, є місце для адреси з лаконічними займенниками — «куди... кому...»

Тим, хто мав необережність купити таку листівку, радимо читати її так:

— Куди? Кому потрібна така мазанина?

І відповідати самим собі:

— Нікуди! Нікому!

До наступного телебачення, товариші!

Вінегрет з перцем

ПРИЧИНОЗАГОТІВЛІ

Мал. А. АРУТЮНЯНЦА

Керуючий трестом «Чернівецьліспром» т. Сивцов свою погану роботу намагається виправдати об'єктивними причинами.

— Чи немає у вас об'єктивних причин, що заважають роботі?

— Ні! Крім вас нашій роботі ніщо не заважає!

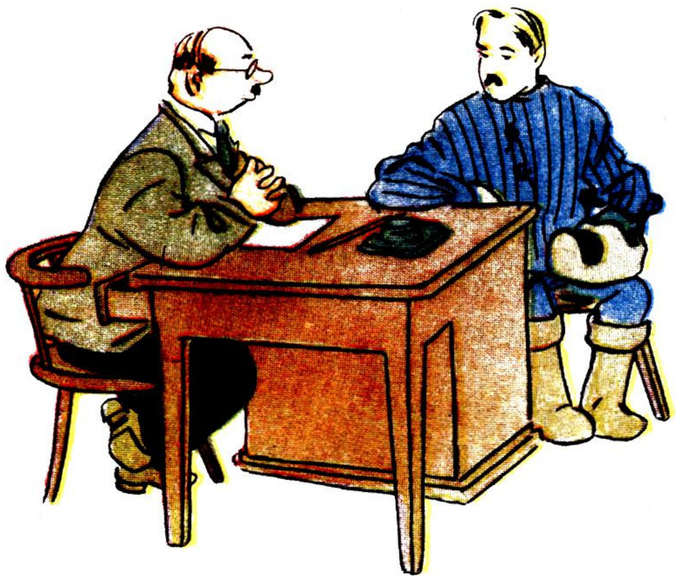

— Я до вас із скаргою...

— З якою?

— З третьою. На перші дві ви мені вже рік не відповідаєте.

— Іван Іванович говорить, що він постраждав за критику.

— Атож! Його зняли з роботи за затиск критики.

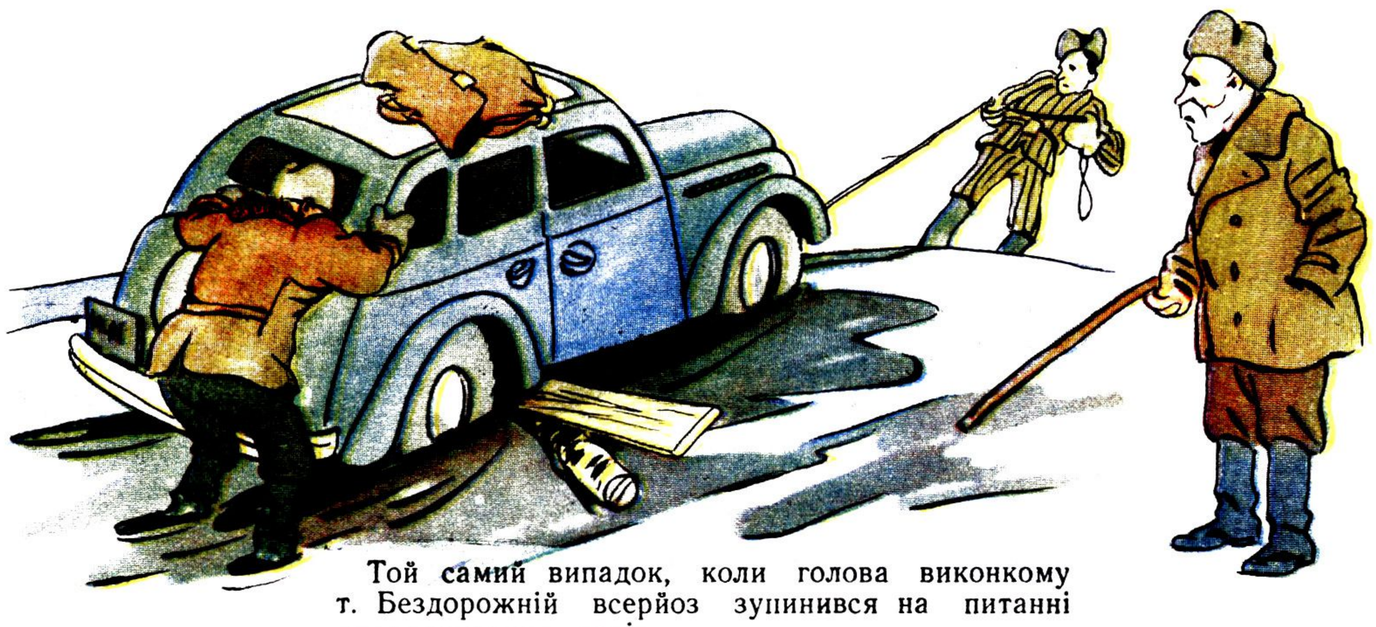

Той самий випадок, коли голова виконкому т. Бездорожній всерйоз зупинився на питанні впорядкування доріг.

Перечниця

ЩО ПОКАЗУЄ ГОДИННИК

МІНІСТЕРСТВО сільського господарства преміювало годинником слюсаря Чернівецького ремонтного заводу т. Прокоф'єва за систематичне виконання планів на 200—300%. І що ж? Минув місяць, два, півроку, рік, а директор заводу т. Горелик не вручає Прокоф'єву премії. Прокоф'єв — до Горелика, а той — тільки посміхається. Прокоф'єв пише скаргу до обкому партії. А Горелик пише наказа: звільнити Прокоф'єва з роботи.

Звідси мораль: годинник може показувати не тільки час, а й деяких зарозумілих людей в усій їх «красі».

БАГАТОРІЧНИКИ

УЧНІВ, які залишаються в тому ж класі на другий рік, як відомо, називають другорічниками.

Крім другорічників, бувають ще й багаторічники. Багаторічниками працівники 34-ої київської школи величають осіб, які залишаються у тому ж класі і на другий, і на третій, і на четвертий, і... хто його зна ще на який рік! Таких багаторічників в 34-й школі чимало: Шапіро, Дворяшко, Данченко, Грузинська та інші. На відміну від другорічників, багаторічники не учні, а дорослі дяді й тьоті, що зайняли шкільну площу під квартири. Шість класних кімнат 34-ої школи займають багаторічники і тільки в 12-ти вчаться школярі.

Якщо другорічник залишається на третій рік, його, звичайно, виключають з школи. Тим більш є законні підстави виключити з 34-ої школи багаторічників!

ПРОКАТНИКИ ПРОМОВ

Петро Михайлович Чепелєв закінчив довгу, але маловиразну фразу, потім зупинився на мить, обвів поглядом президію і на високій ноті знову почав:

— Я вас запевняю, товариші: ось дайте тільки нам...

Але далі говорити йому не дали. З усіх кінців залунало:

— Скільки ще вам давати?

— Чули вже цю пісню!

— На словах, як на цимбалах, а на ділі, як на балалайці! — вигукнув хтось ззаду, і всі дружно засміялися.

Чому ж не захотіли присутні слухати оратора?

Петро Михайлович Чепелєв — начальник рейкобалочного цеху металургійного заводу ім. Дзержинського. Того самого цеху, який повинен давати третину прокату, що його має випускати весь завод.

І товариш Чепелєв, не шкодуючи сил, катає... Та, на жаль, не прокат, а довгі промови.

Проходять на заводі збори чи виробнича нарада. Чепелєва обов'язково питають, чому рейкобалочний цех не виконує виробничого плану. Начальник цеху не розгублюється, а прямо з ходу виголошує велику промову і закінчує її так:

— Дайте нам хорошу бесемерівську сталь і ми дамо план!

Бесемерівці дають сталь, але рейкобалочний цех плану не дає...

Проходить певний час. Проходять нові збори чи нарада. І знову Чепелєв виголошує промову і закінчує її:

— Ось лише дайте нам хороші валки, і ми виконаємо план виготовлення шпунта.

Валки дають, але плану цех не дає...

Минає ще деякий час. Знову збори і знову промова Чепелєва з новим закінченням:

— Виготовлення шпунта — складний і трудомісткий процес. Ось ми візьмемось за швелер і тоді вже дамо так дамо!

Знову минає час. Нове засідання, нова пісня Чепелєва.

— Швелер легковаговий, його треба прокатати багато, щоб план виконати. Ось підійдуть важкі профілі, тоді вже ми...

Профілі підійшли, а цех до виконання плану навіть не наблизився.

Ось так минув у рейкобалочному цеху минулий рік, так само почався і новий рік. Знову Чепелєв виступає, знову старі пісні співає.

Підходить до старшого майстра т. Кругляка контролер і каже, що прокат не відповідає встановленим вимогам.

— Ет, формалісти! — відмахується Кругляк. — Суща дрібниця...

Дрібниця виростає в десятки тонн браку.

Зупинили цех, щоб замінити у станах валки.

Та коли почали роботу, то виявилось, що про одне забули, про друге не згадали, третього не придбали. Почали бігати, метушитися, а цех тим часом простояв.

Рейкобалочний цех дає рейки і шпунт для Волго-Донського каналу, для Куйбишевської, Сталінградської і Каховської новобудов. Велика честь для колективу цеху! Як же тут співати обридлу вже всім пісню «Ось дайте лише нам», коли треба твердо сказати лише одне слово:

— Дамо!

Володимир БЄЛЯЄВ.

м. Дніпродзержинськ.

Пошта Перчя

ЧОМУ?

13 вагонів з терміновим вантажем для будов комунізму простояли недавно на станції Помічна (Одеська залізниця) 4 доби.

Чому?

Тому, що вагонне депо несвоєчасно їх відремонтувало.

Чому депо несвоєчасно ремонтує вагони?

Тому, що графік ремонту вагонів, затверджений начальником станції т. Бондаренком, систематично зривається.

Чому зривається?

Тому, що начальник станції т. Бондаренко, який за графіком повинен подавати вагони на ремонт щоденно, подає їх тільки 2—3 рази на тиждень.

А чому т. Бондаренко зриває графік, коли він сам його затвердив?

На це запитання відповісти ніяк не можемо і просимо, щоб нам допомогло управління Одеської залізниці.

В. ЗАДОРОЖНІЙ,
П. ПІСТЯР.

НА ПІДСТУПАХ ДО КАБІНЕТУ

Коли тобі, Перче, захочеться з'ясувати, чому в Ізмаїльському облкниготорзі в минулому році перевитрачено на адміністративно-управлінські потреби 21 тисячу карбованців, ти, звичайно, спробуєш пробитися до директора торгу т. Михальова. У приймальній тебе зустріне кур'єрка, розпитає, в якій ти справі з'явився, і порадить звернутися до відповідальної за переписування паперів в канцелярії. Відповідальна за переписування паперів спитає тебе, в якій ти справі прийшов, і пошле до своєї помічниці. Помічниця спитає, в якій ти справі прибув, і порадить звернутися до самої секретарки.

Секретарка запитає про мету твоїх відвідин, і ти знайдеш відповідь на своє запитання, не турбуючи директора, не заважаючи йому думати над тим, як би посадити під дверима ще кілька «штатних» одиниць.

Бачиш, Перче, як вигідно мати роздуті штати!

Г. АЛТУХОВ.

ПОДАЙТЕ ГОЛОС!

Купив я баян виробництва Полтавської музфабрики. Прийшов додому, заграв веселої, а на серці зробилося сумно: лади почали тягти хто в ліс, хто по дрова.

Написав я листа директорові фабрики т. Лапічеву. Той люб'язно запропонував вислати розладжені голоси для заміни.

Послав. З того часу минуло кілька місяців. Написав я на фабрику вже з десяток листів, а звідти — ні слуху, ні духу. Мовчить мій баян. Фабрика — також голосу не подає.

А. КУШНІР.

Дніпропетровська область, станція Межова.

СВОЯ РУКА — ВЛАДИКА

Якщо до когось і підходить поговірка «Своя рука владика», то це до завідувача Гайворонського райвідділу охорони здоров'я В. С. Дзінкевича. Вся районна медицина знає його руку. Вона підписує, одержує, бере...

Підписує наказа про призначення себе хірургом місцевої поліклініки (на півставки). Одержує в поліклініці гроші (і нічого там не робить). Бере з Хощеватської лікарні м'які меблі й користується ними, як власними.

Виконком райради відзначив кипучу діяльність В. С. Дзінкевича спеціальною постановою. За незаконне сумісництво в підконтрольній установі, за незаконне безплатне користування державним майном, за погану фінансову дисципліну в підвідомчих установах йому «суворо вказано». Але про повернення незаконно одержаних грошей і про оплату за користування державним майном — у постанові ані слова.

Отже, якщо почуєте в Гайвороні ще одну приказку: «Вийшов сухим із води», то так і знайте — це теж про В. С. Дзінкевича.

М. ГРИЦИК,

Одеська область.

КЛУБ З МАКУХОЮ

Хочеш знати, Перче, як іде робота в нашому сільському клубі? Повідомляємо: газету прочитати — ніде, розгорнути самодіяльність — ніде. Кінокартин за три роки ні разу не бачили — ніде демонструвати. Про це подбало правління колгоспу, розмістивши у клубі... олійницю.

Неодноразово ставилося питання про клуб на колгоспних зборах, і кожного разу правління запевняло: «Найближчим часом звільнимо».

Порадь, Перче, як зробити, щоб правління перестало товкти воду в ступі, а олію бити в клубі?

Л. ЛУК'ЯНОВА.

с. Цупівка, Дергачівського району, Харківської області.

ПЕРЕСУВНА...

Чи чув, Перче, що в райцентрі Веселому (Запорізька область) створено ПЕРЕСУВНУ дитячу бібліотеку? За короткий час виконком райради встиг пересунути її спочатку до читальні бібліотеки для дорослих, потім з читальні до середньої школи № 1, потім з школи № 1 до методкабінету Будинку культури. Тепер готуються пересунути з методкабінету в невідомому напрямку.

Коли ж прийде час, що дитячу бібліотеку пересунуть до приміщення дитячої бібліотеки?!

В. МАСЛОВЕЦЬ.

ПЕРЕЦЬ ДОПОМІГ

У № 23 (1951 р.) ПЕРЕЦЬ опублікував замітку «Непохитний Максимович». Партійна організація шахти «Петро» («Первомайськвугілля») повідомила редакцію, що завідувача лісного складу т. Холода та завідувача кінного двору т. Пащенка на роботі поновлено. На начальника шахти т. Максимовича накладено партійне стягнення.

☆ ☆ ☆

У тому ж номері журналу було вміщено листа під заголовком «Невідповідний начальник». За повідомленням Херсонського обласного управління зв'язку, радіофікацію села Олександрівки (Н.-Троїцького району) закінчено.

☆ ☆ ☆

У № 22 (1951 р.), у розділі «Незвичайні пригоди», ПЕРЕЦЬ критикував директора Народицької (на Житомирщині) райконтори «Заготгольон» т. Короля. Як повідомило правління колгоспу ім. Сталіна, збитки, заподіяні артілі, т. Королем повністю відшкодовані.

☆ ☆ ☆

До ПЕРЦЯ надійшла скарга про те, що продавці крамниці «Гастроном» № 10 у Дніпропетровську Рубан та Русакова обважують покупців. Дніпропетровський міськторгвідділ, розслідувавши скаргу, звільнив Рубана та Русакову з торговельної системи, а завідувачеві крамниці Бородіну оголосив сувору догану.

☆ ☆ ☆

Директор Кіровоградського будинку інвалідів Батін привласнював державне майно. Група інвалідів повідомила про це ПЕРЦЕВІ. При розслідуванні факти, наведені в листі, підтвердилися. М. Батіна знято з роботи та притягнуто до кримінальної відповідальності.

ВИНАХІДЛИВИЙ ОВСІЄНКО

Завідуючий Кагановичським райвідділом народної освіти т. Овсієнко довгий час мріяв про друкарську машинку. Кошторисом ця річ не передбачена. Винахідливий Овсієнко взяв та й утримав із зарплати кожного вчителя району по 5 карбованців, мовляв, — з миру по нитці — наросвіті машинка.

Цікаво: якщо цьому адміністраторові заманеться придбати цілу друкарню, що тоді буде з зарплатою вчителів?

Г. ЛЕОНІДЕНКО.

Київська область.

Редактор Ф. МАКІВЧУК. РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ: Остап ВИШНЯ, О. КОЗЮРЕНКО, О. МИХАЛЕВИЧ, С. ОЛІЙНИК.

Видавництво ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Адреса редакції: **Київ, Коцюбинського, 7.** Тел. 5-92-77, 5-30-31. Передплатна ціна 2 крб. на місяць.

Журнал «Перець» № 3 (230) (на украинском языке). Підписано до друку 23.I. 1952 р. Формат 70×105 см. 1,5 друк. арк.

БФ 00519. Друкарня видавництва ЦК КП(б)У «Радянська Україна». Київ, Прозорівська, 59. Зам. 200. Тираж 100.000 прим.

НОВІ ЧАСИ — НОВІ ПРИКМЕТИ

Мал. В. ЛИТВИНЕНКА

— Зразу видно, що під'їжджаємо до Каховки...

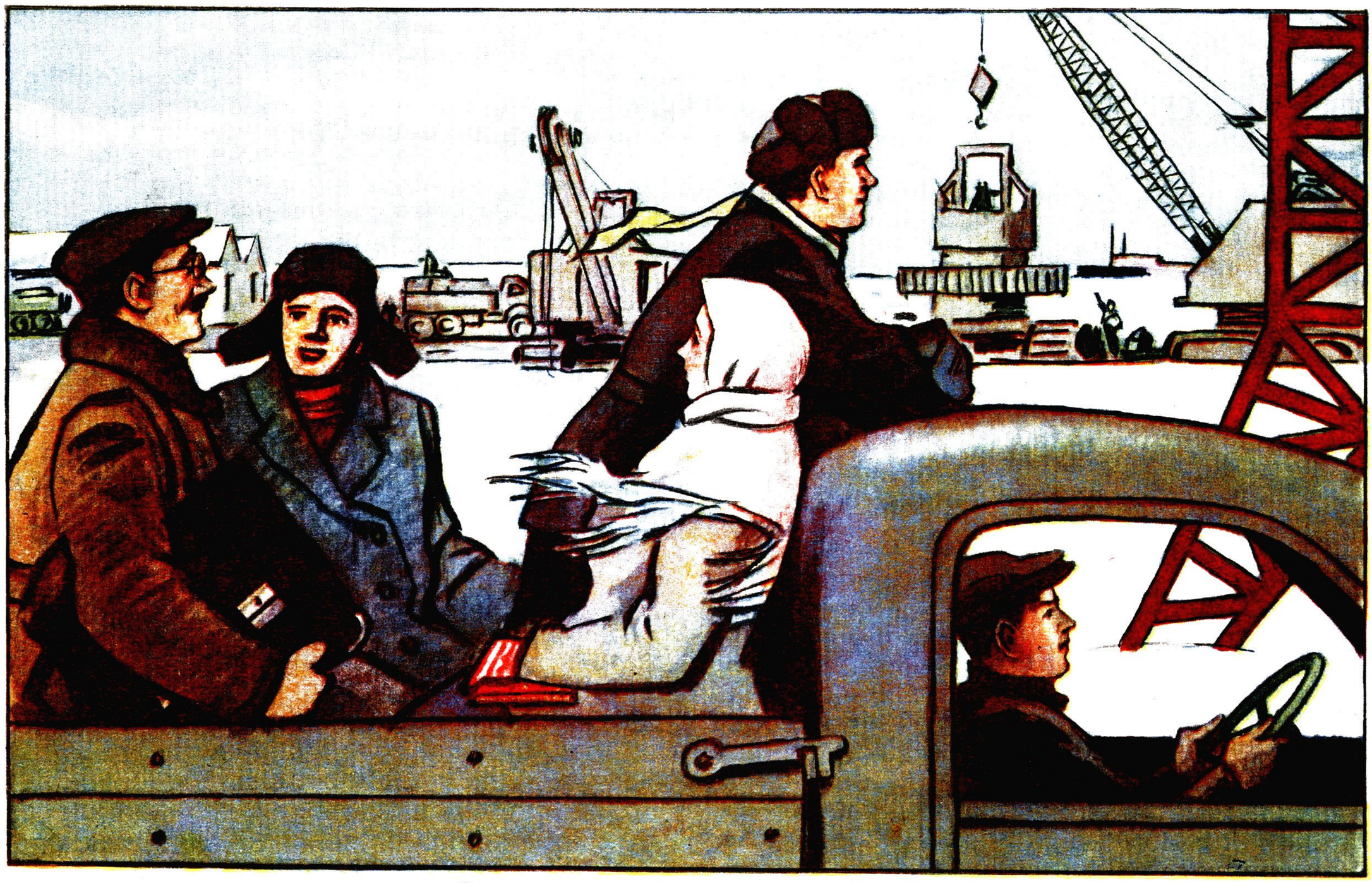

— Зразу видно, що під'їжджаємо до Каховки.